

Dato: 23/1-2015

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Høring - Forslag til endringer i politiloven og ekomloven - mobilregulerte soner mv.

Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 4.12.2014 vedrørende ovennevnte høring.

EFN er en elektronisk borgerrettsorganisasjon - en rettighetsorganisasjon for ALLES rettigheter - som jobber med medborgerskap og juridiske rettigheter i IT-samfunnet. Mobiltelefoni er en sentral kommunikasjonsmetode i det moderne IT-samfunnet. EFN består av ulønnede medlemmer med hovedsakelig IT, jus og biblioteks-bakgrunn, men vi har også andre medlemmer fra et vidt spekter av yrkesgrupper. Politisk spenner vi over alle partier representert på stortinget.

Bemerkninger

EFN stiller seg positive til at det etableres et regelverk for denne typen inngrepen. Bruken av nødrett er etter vårt syn uheldig og lite hensiktsmessig på et slikt felt.

Mobiltelefonen er en vital kommunikasjonskanal for hele samfunnet, avbrudd i kommunikasjonen kan medføre uforutsette og svært uønskede konsekvenser. EFN er derfor av den oppfatning at slike tiltak kun kan berettiges under

Org. Nummer:
985 090 394

Postadresse:
EFN
CSS Postboks 42
N-0368 Oslo

Kontonummer:
0539.16.41457

Telefonnr:
48 17 68 75

særdeles ekstraordinære omstendigheter. Dette er utvilsomt et inngrep i de rettigheter vi garanteres av Grunnlovens § 102.

Vi er grunnleggende imot at slike grep skal kunne tas uten at det kreves høring i en uavhengig instans og mener derfor at hovedregelen må være at et slikt inngrep kun kan foretas etter domstolsbehandling, det er imidlertid åpenbart at man i noen sammenhenger kan komme i en situasjon der det er tidskritisk å kunne foreta et slikt inngrep. Vi kan derfor se for oss et unntak der politiet/PST kan foreta seg et slikt inngrep, men få etterhåndsgodkjenning av domstolen. Lovverket må i så tilfelle stille krav til at man bringer saken inn for domstolsbehandling uten unødig opphold.

Vi er også kritiske til at man skal ha anledning til jamming overfor f.eks. narkotikakriminalitet, vi kan ikke se at dette utgjøre en umiddelbar trussel for liv og helse, som må være et minstekrav for å kunne forsvare jamming. Konsekvensene av slik jamming er også dårlig belyst i høringsutkastet. Vi minner om at samfunnet i økende grad blir avhengig av mobilteknologi, inkludert i små enheter (internett-dingser/internet of things). Disse bivirkningene av jamming må antas å bli økende, og burde utredes før Stortinget tar stilling til lovendringen. .

Med henblikk på overvåkning av bruken i mobilnettet har vi forståelse for at dette kan brukes som målrettede tiltak i en umiddelbar nødssituasjon, imidlertid skylder vi å gjøre oppmerksom på at utstrakt bruk av denne typen tiltak vil kunne føre til en nedkjølingseffekt, der folk blir bekymret for å bruke mobiltelefonen til å snakke om potensielt sensitive emner, det er derfor viktig å hindre en glidningseffekt der slik overvåkning normaliseres. Det er også grunn til å tro at man ved ukritisk bruk vil kunne oppleve en glidning der kun lovlige borgere fortsetter å bruke vanlige mobilforbindelser men de kriminelle i stor grad vil gå over til løsninger der hverken data eller metadata kan avlyttes på noen enkel måte.

I en krisesituasjon er det også grunn til å tro at journalister ikke er langt unna, å samordne denne typen kommunikasjonskontroll med journalistisk kildevern eller annen type beskyttet kommunikasjon er en særlig utfordring man bør ta hensyn til. Det fremstår for oss ikke som klart hvordan man skal løse denne type utfordringer. Et mulig tiltak er at all innhentet informasjon slettes umiddelbart etter at krisesituasjonen er avsluttet.

Konklusjon

Forslagets problematikk i forhold til Grunnloven er etter vårt syn av en slik art at vi vil oppfordre til at forslaget utsettes til man kan gjennomføre en høringsrunde med noe lenger varighet.

Det er under alle omstendigheter viktig at man bringer slike inngrep inn for et kontrollorgan.

Med vennlig hilsen

Tom Fredrik Blenning
Styremedlem EFN